

A stylized world map in a light blue color, centered on the Atlantic Ocean, serving as a background for the text.

UNIVERSITETI I AAB

FINANCA NDËRKOMBËTARE

Prof. Ass. Dr. Bekim Berisha

SISTEMI MONETAR EVROPIAN

U formua nga fundi i vitit 1978 ka fy në fuqi në mars 1979

Çka është SME?

Marëveshje e Tregut të Përbashkët Evropian

Çka është qëllimi:

Stabilizimi i kursit të këmbimit ndërmjet vendeve anëtare.

SISTEMI MONETAR EVROPIAN

Cilat janë arsyet e formimit?

- *BEE nuk mund të arrihej pa një politikë monetare të përbashkët,*
- *Dhe me kohë pa një bashkim monetar*
- *Vendet e BE të luajnë një rrol më të madh*
- *Të mbroheshin mirë nga luhatjet e dollarit*

**SME u krijua si një regjim monetar rajonal
(Evropian)**

SISTEMI MONETAR EVROPIAN

Cilat ishte qëllimi ?

- *Të krijohet një zonë e stabilitetit monetar në Evropë*

*Njësia monetare bazë ishte **EKU** (mars 1979)
(European Currency Unit)*

*Vlera e EKU përcaktohej nga një “shportë” monedhash,
si një mesatare e ponderuar*

*Vlera dilte nga shuma e sasive fikse të monedhave të
ndryshme të vëndeve të BE “të hedhura” në këtë
shportë.*

SISTEMI MONETAR EVROPIAN

Si përcaktohej pesha e çdo monedhe?

- *Duke marrë parasysh vendin që zinte secili shtet në tregtinë e jashtme të bashkësisë*

SISTEMI MONETAR EVROPIAN

Çka ka ndodhë në qershor të vitit 1988?

- Këshilli Evropian konfirmoi objektivin e realizimit të Bashimit Ekonomik të Evropës*
- Përcaktoi fazat gjatë të cilave do të arrihej ky bashkim ekonomik dhe monetar.*

SISTEMI MONETAR EVROPIAN

Si të arrhiet ky objektiv?

- *Në korrik të vitit 1990 filloi heqja e të gjitha barrierave të lëvizjes së lirë të kapitalit midis vendeve të BE-së (Traktati I Mastroitit, 1991)*
- *Në vitet e mëvonshme u krijua Instituti Monetar European (1 Janar 1994) për tu pasuar nga hapa të tjerë institucionl.*

SISTEMI MONETAR EVROPIAN

Hapat e tjerë institucional!

- ❑ *Fundi I shekulli XX – krijimi I kushteve dhe përdorimi fizik I monedhës evropiane që emërtua **EURO***
- ❑ *EKU u zvendësua me EUR në raportin 1 : 1.*
- ❑ *Në vitin 1995 monedha e mori emrin EUR në Mbledhjen e Këshillit të Evropës në Madrid*
- ❑ *Në Maj 1998 KE gjykoj se 11 nga vëndet anëtare të BE i plotësonin kriteret e përcaktuara për përdorimin e një monedhe të vetme – EUR-os*

SISTEMI MONETAR EVROPIAN

Cilat ishjin ato vende!

- ❑ *Belgjika, Gjermania, Spanja, Franca, Irlanda, Italia, Luksemburgu, Hollanda, Austria, Portugalia dhe Finlanda.*
- ❑ *Qershor 1998 themelohet Banka Qendrore Evropiane*
- ❑ *Kjo (BQE) zbaton politikën monetare të BE-së*
- ❑ *Objektivi i saj ishte – stabiliteti i çmimeve në vëndet anëtare të bashkësisë.*
- ❑ *Politika monetare hartohet nga Këshilli i Guverntorëve të BQE*

SISTEMI MONETAR EVROPIAN

Në Këshillin e Guvernatorëve marrin pjesë:

- *Guverntorët e bankave qendrore të vendeve anëtare dhe anëtarët e bordit ekzekutiv*

Përgjegjësia:

- *Bankat qendrore kombëtare të BE janë përgjegjëse për zbatimin e vendimeve të marra në Këshillin e Guvernatorëve në vendin e tyre.*
- *Një pjesë e rezervave valutore të bankave qendrore të vendeve anëtare transferohen pranë BQE, kurse pjesa tjetër mbahet pranë tyre.*

SISTEMI MONETAR EVROPIAN

- ❑ *Deri në vitin 2001, EURO qarkulloi vetëm në formën e parasë elektronike (para llogari).*
- ❑ *Me 1 Janar 2002 filloi përdorimi fizik (monedhë dhe kartëmonedhë)*
- ❑ *Monedhat kombëtare të 12 vëndeve u konvertuan në EURO me kursin e përcaktuar për secilin prej tyre kundrejt EUR-os*
- ❑ *Kjo dmth. Se një markë Gjermane apo Lira Italiane u këmbye me kursin fiks të caktuar në janar 1999*
- ❑ *1 EUR = 1,95583 DM*